

BỆNH TIM BẨM SINH

Các bé bị bệnh tim bẩm sinh khi sinh ra thường có một hoặc nhiều dị dạng của tim. Nguy cơ các em bé bị bệnh tim bẩm sinh sẽ gia tăng nếu bà mẹ bị bệnh Rubella – sởi Đức vào đầu thai kỳ, nếu thiếu kiểm soát chặt chẽ bệnh tiểu đường khi mang thai hoặc do dùng một vài loại thuốc ảnh hưởng đến thai nhi khi mang thai hoặc do đặc có con bị khuyết tật tim. Có khoảng 1/140 bé sinh ra bị khuyết tật tim. Phần đông được phục hồi mà không cần điều trị nhưng ở một vài bé khác thì phải điều trị bằng phẫu thuật.

Các khuyết tật của tim

Loại bất thường bẩm sinh của tim thường gặp nhất là khuyết tật của vách ngăn hai tâm thất. Một loại khuyết tật ít khi gặp khác là còn ống động mạch (mạch máu trong bào thai làm thông thương giữa động mạch phổi và động mạch chủ lại không đóng lại sau khi sinh). Các khuyết tật thông thường khác là hở vách ngăn tâm nhĩ (các phòng trên của tim), hẹp van động mạch chủ, hẹp van phổi.

Các khuyết tật rất hiếm khác nhưng lại rất trầm trọng như thay đổi vị trí các động mạch chính: động mạch chủ và động mạch phổi đổi chỗ lẫn nhau; hẹp động mạch chủ; và bốn chứng Fallot gồm các khuyết tật của vách ngăn tâm thất, hẹp động mạch phổi, động mạch chủ ở sai vị trí và dày tâm thất phải.

Triệu chứng

Các triệu chứng của bệnh tim bẩm sinh tùy thuộc vào loại và mức độ trầm trọng của một hoặc nhiều khuyết tật mà bé mắc phải. Trong một vài trường hợp, sau khi khám bệnh thường lệ, bác phát hiện ra các triệu chứng bệnh tim của bé sơ sinh. Trong các trường hợp khác, các triệu chứng của bệnh tim chỉ xuất hiện rõ ràng vào thời kỳ niên thiếu hoặc lúc trưởng thành.

Các triệu chứng sau đây thường gặp ở bệnh tim bẩm sinh:

- Tiếng thổi (tiếng tim bất thường). Bác sĩ có thể nghe được tiếng thổi tim của bé thông qua ống nghe tim. Các tiếng thổi không phải hầu hết đều báo hiệu bé bị bệnh tim bẩm sinh; nhưng trong một vài trường hợp nó báo hiệu cho triệu chứng của hẹp van phổi hay van động mạch chủ hoặc một khuyết tật nào khác của tim.
- Vấn đề bú và giảm cân. Ở một vài bé có bệnh tim bẩm sinh, tim suy (tim không có khả năng bơm máu hữu hiệu) sẽ gây cho bé bú chậm và không thể chấm dứt bữa bú.

- Môi và lưỡi bị tím (chứng xanh tím).
Nhiều loại khuyết tật của tim gây khó khăn cho việc chuyển vận hữu hiệu máu về phổi có nghĩa là việc cung cấp ôxy thông qua máu sẽ bị giảm nên các mô bị mất máu và trở nên tím.
- Hụt hơi khi gắng sức.
Các bé bị tim bẩm sinh thường chậm lớn hơn các bé khỏe mạnh bình thường.
Bé bị tim bẩm sinh, cho dù bệnh có nhẹ đi nữa, cũng rất dễ bị viêm nội mạc tim do vi khuẩn. Các van tim sẽ bị viêm do nhiễm vi khuẩn xâm nhập vào máu khi chữa răng hoặc qua một lần phẫu thuật.

Có cần đưa bé đến bác sĩ không?

Bạn nên đưa bé đến cho bác sĩ khám nếu nghi bé bị tim bẩm sinh. Trường hợp đã xác định bé bị tim bẩm sinh phải đưa bé đến bác sĩ ngay nếu bé bị sốt, thiếu nhanh nhẹn hoặc kém ăn. Các dấu hiệu trên chứng tỏ rằng các bé có thể bị viêm nội mạc tim.

Nghe nhịp tim của bé

Bác sĩ sẽ dùng ống nghe để nghe nhịp tim đập của bé. Âm thanh bất thường có thể báo hiệu sự hiện diện của khuyết tật.

Bác sĩ có thể làm gì?

Bác sĩ sẽ khám bệnh cho bé. Nếu bác sĩ nghi bé bị bệnh tim bẩm sinh thì sẽ chuyển bé đến một bác sĩ nhi khoa hoặc một bác sĩ chuyên về tim. Bác sĩ chuyên khoa này sẽ cho chụp X-quang và ghi điện tâm đồ (ghi lại tần số tim và nhịp tim) và siêu âm tim cũng được thực hiện tại bệnh viện. Các kiểm tra này sẽ phát hiện được loại và độ trầm trọng của bất cứ các bất thường nào của tim bẩm sinh.

Trong nhiều trường hợp tim bẩm sinh sẽ tự khỏi mà không cần đến phẫu thuật. Tuy nhiên, trong một vài trường hợp, phẫu thuật khẩn cấp sẽ được thực hiện để cứu sống bé.

Trong các trường hợp khác, phẫu thuật để sửa chữa các khuyết tật của tim có thể được thực hiện khi trẻ đến tuổi thiếu niên. Đôi khi phẫu thuật phải được lặp lại một vài lần. Bé sẽ được bác sĩ nhi khoa hoặc bác sĩ chuyên khoa tim theo dõi và kiểm tra định kỳ tại bệnh viện. Bác sĩ cũng có thể giúp bạn nhiều lời khuyên cần thiết. Để giảm bớt nguy cơ bị viêm nội mạc tim cho bé, bác sĩ sẽ chỉ định thuốc kháng sinh để phòng khi bé chuẩn bị chữa răng hoặc khi bé cần đến phẫu thuật.

Bạn có thể làm gì để giúp bé?

Bạn nên tạo cho bé một cuộc sống và vận động bình thường trừ khi bác sĩ cho lời khuyên khác. Trong một vài trường hợp, đặc biệt là khi bé bị tím môi và lưỡi thì bác sĩ sẽ khuyên không nên để trẻ vận động nhiều. Bạn phải theo dõi việc uống thuốc kháng sinh đã được bác sĩ chỉ định trong việc đề phòng nhiễm khuẩn gây viêm nội mạc tim. Bé cũng phải luôn luôn mang theo trên người một tấm thẻ (do bác sĩ cung cấp) ghi rõ bé bị bệnh tim bẩm sinh.

Tiên lượng

Tiên lượng bệnh tùy thuộc và loại khuyết tật tim và độ trầm trọng của nó. Trong hầu hết các trường hợp, khuyết tật của vách ngăn tâm thất sẽ tự phục hồi trước khi bé lên 5. Trong các trường hợp vách ngăn không đóng lại hoặc rất nhiều các khuyết tật khác của tim như khuyết tật của vách ngăn các tâm nhĩ, hẹp van các động mạch, hoặc hẹp van phổi hay van động mạch chủ thường phải điều trị bằng phẫu thuật. Nhờ vào kỹ thuật tân tiến của phẫu thuật trong 20 năm qua, các bé bị bệnh tim, ngay cả các bé có các khuyết tật hiểm nghèo, cũng được chữa trị để có một cuộc sống bình thường.